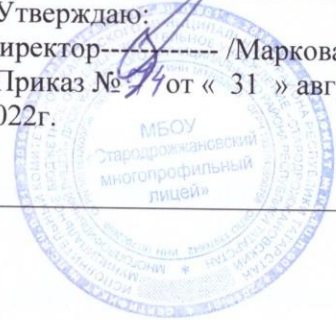

Рассмотрено: Руководитель ШМО -----/Ильина И.Н./ Протокол №1 от « 29 » августа 2022 г.	Согласовано: Зам. директора по ВР -----/Артемьева Н.В./ « 31 » августа 2022г.	Утверждаю: Директор----- /Маркова И. Приказ № 7 от « 31 » августа 2022г.
--	---	---

**Рабочая программа
дополнительного образования
“В стране чудес”**

Учитель: Мавлиханова Г.А.
Квалификационная категория:
высшая
Рассмотрено на заседании
педагогического совета
Протокол № 1
от « 31 » августа 2022 г.

2022-2023 учебный год

Аңлатма язуы

Программа мәктәпнең үсеш программасы һәм өстәмә белем бирү планы нигезендә төзелә. Түгәрәк эше формасында гамәлгә ашырыла.

Эш программасы 3-6 нчы сыйныф укучылары өчен атнага 1 сәгать исәбеннән төзелә. Барлыгы 34 сәгать.

Соңгы елларда республикада татар теленең куллану даирәсе киңәйде, ижтимагый функциясе көчәйде.

Белем һәм тәрбия бирү бер-берсеннән аерылгысыз. Дәрестәрдә алган белемнәрне мәктәптәге түгәрәкләрдә, факультатив дәрестәрдә, электив курсларда камилләштерү, тулыландыру һәм ныгыту бүген көнүзәк мәсьәләләрнең берсе.

Баланың мәктәптән нинди шәхес булып чыгуында, киләчәктә нинди һөнәр сайлавында укыту - тәрбия эшенең роле бик зур. Укытучы баланың сәләтен күрә белергә һәм тиешле юнәлеш бирергә тиеш. Тиешле түгәрәккә яздыруның беренче максаты – баладагы мавыгуларны, омтылышларны үстерү, аңа сәләтен табуда һәм камилләштерүдә булышу. Икенче максат – балада эчке табигый көчләрне үстерү.

Балаларының сөйләм телен үстерү дәрестән тыш оештырылган эшләр аша алып барыла.

Балаларның чиста, төзек әдәби телдә сөйләшәргә өйрәтү, татар сәнгатенә мөхәббәт тәрбияләү, китап укуга кызыксыну уяту, үзләрендә язу теләге уяту максатыннан түгәрәкләр оештырыла.

Программаның максаты:

Балаларның сәнгати һәм эстетик культурасын үстерү, аларга тормышта яхшылык һәм матурлыкны күрергә өйрәтү;

Бурычлар:

- 1) Театр сәнгате белән гомуми таныштыру.
- 2) Театрга нигез салучылар, танылган артистлар белән таныштыру.
- 3) Драма эсәрләрен өйрәнүгә теләк уяту.
- 4) Төрле жанрдагы эсәрләрне сәхнәгә кую аша укучыларның табигатьтән бирелгән сәләтләрен үстерү.
- 5) Сәхнәдә үзенең тоту осталыгын, сәнгатьле сөйләм күнекмәләрен камилләштерү.
- 6) Мәктәп күләмендә оештырылган бәйрәм, тамашаларда актив катнашу.

Программаның актуальлеге

Федераль дәүләт стандартларын гамәлгә ашыру шартларында мөгариф алдына һәр яктан камил, мөстәкыйль һәм ижади шәхес тәрбияләү максаты куелды. Укучыларга дәрестәрдән

тыш өстәмә белем бирү дә – заман куйган таләпләрнең берсе. Авторлык программасы әлеге максатка ярашлы шәхесне үстерүгә юнәлдерелгән технология нигезендә эшләнде.

Түгәрәк эше буенча көтелгән нәтижеләр :

-укучы үзен иркен тотарга өйрәнә, психологик яктан ачыла;

-үзенең мавыгуына туры килгән эш белән шөгыйльләнә;

-түгәрәктәге укучылар, укытучы белән аралашу вакытында, эчке дөньясында ачыла, аралашу әдәбенә өйрәнә;

-укучы фикерләргә, үз фикерен дәлилләргә өйрәнә;

-сөйләм телен камилләштерә ;

-әхлак һәм зәвык тәрбиясе ала;

-шәхес булып тәрбияләнә, үз урынын таба;

-татар теле һәм әдәбияты буенча белемен тирәнәйтә, кызыксыну уята.

Түгәрәк татар теле һәм әдәбияты программасын кабатларга тиеш түгел.

Түгәрәкнең эш формасы күп төрле, монда укытучының ижади сәләте зур роль уйный. Китап уку, аның турында фикер алышу, кечкенә докладлар төзү, язучы ижатын өйрәнү, шигырь укучылар бәйгеләре оештыру, әдәби -музыкаль монтаж эзерләү, музейларга бару, жирле матбугат белән танышу, һ.б. бик күп төрле эш алымнары бар. Түгәрәкләрдә техник чаралар да кулланы кирәк, эш барышында музыка яңгырату, магнитофон, телевизор, компьютер кулланы эшне тагын да жанландыра.

Түгәрәк эше балаларның күзаллавын киңәйтәргә, аңа яңалык алып килергә, рухи тәрбия бирергә дә тиеш. Халык авыз ижатын, татар халык педагогикасын кулланы, табигать белән аралашу түгәрәк эшләрен оештырганда укытучыга зур мөмкинлекләр ача.

Программаның эчтәлегә

Татар театрының чишмә башы. Театрга нигез салучылар турында кыскача белешмә. Театр артистлары турында фикер алышу.

Татарстандагы театрлар. Театр артистлары турында белешмә.

“Сәйяр” труппасы, аны оештыручы Габдулла Кариев эшчәнлегә. Беренче татар хатын-кыз актрисасы С. Гыйззәтуллина-Волжская ижаты.

Г.Камал һәм К.Тинчурин - татар театрын оештыручылар. Аларның эшчәнлегенә күзәтү.

Галиәскара Камал исемендәге Татар дәүләт академия, Кәрим Тинчурин исемендәге Татар дәүләт драма һәм комедия, Курчак театры белән танышу.

Илгиз Зэйниевнең “Кәжә,сарык һәм башкалар” пьесасын сәхнәгә кую. Видеоязмасын карау. Рольләренә бүлешү. Сәхнә бизәлеше өчен декорацияләр, костюмнар әзерләү. Репетицияләр үткәрү. Пьесаны 5-11нче сыйныф укучылары алдында күрсәтү.

“Син театр турында нәрсәләр беләсең?” темасына викторина уздыру.

“Шигъри сәхнә” исемле шигърьләренә сәнгатьле уку конкурсы уздыру. “Театр яктылыкка, нурга илтә” темасына конкурс уздыру.

Г. Гыйльмановның “Шүреләләр ни атлы” исемле балалар сәхнәләштергән видеоязманы карау. “Театраль вернисаж” үткәрү. Казанга Г. Камал исемендәге татар дөүләт Академия театрына экскурсия оештыру.

КАЛЕНДАРЬ – ТЕМАТИК ПЛАНЛАШТЫРУ

№	Тема	Сәгат ь саны	Үткәрү вакыты		Искәрмә
			План	Факт	
1.	Татар дөньясында беренче театр оешу, беренче “карлыгачлары” турында фикер алышу	1 сәг.			
2.	Татарстандагы театрлар. Театр артистлары турында белешмә	1 сәг.			
3.	Габдулла Кариев һәм “Сәйяр” труппасы эшчәнлеге	1 сәг.			
4.	Галиәсгар Камал, Кәрим Тинчурин – татар театрын оештыручылар	1 сәг.			
5.	Галиәсгар Камал исемендәге Татар дөүләт академия, Кәрим Тинчурин исемендәге Татар дөүләт драма һәм комедия, Курчак театры белән танышу	1 сәг.			
6.	Илгиз Зэйниевнең “Кәжә,сарык һәм башкалар” пьесасының видеоязмасын карау	1 сәг.			
7.	Илгиз Зэйниевнең “Кәжә,сарык һәм башкалар” пьесасының видеоязмасын карау	1 сәг.			
8.	Илгиз Зэйниевнең “Кәжә,сарык һәм башкалар” пьесасының видеоязмасын карау	1 сәг.			
9.	Илгиз Зэйниевнең “Кәжә,сарык һәм башкалар” пьесасының мәктәп укучылары сәхнәләштергән вариантын видеоязмадан карау.	1 сәг.			
10.	Илгиз Зэйниевнең “Кәжә,сарык һәм башкалар” пьесасының рольләрен бүлешү	1 сәг.			

11.	Илгиз Зәйниевнең “Кәжә,сарык һәм башкалар”пьесасыннан өзек өйрәнү	1 сәг.			
12.	Илгиз Зәйниевнең “Кәжә,сарык һәм башкалар”пьесасыннан өзек өйрәнү Илгиз Зәйниевнең “Кәжә,сарык һәм башкалар”пьесасыннан өзек өйрәнү	1 сәг.			
13.	Илгиз Зәйниевнең “Кәжә,сарык һәм башкалар”пьесасыннан өзек өйрәнү	1 сәг.			
14.	Илгиз Зәйниевнең “Кәжә,сарык һәм башкалар”пьесасыннан өзек өйрәнү	1 сәг.			
15.	Илгиз Зәйниевнең “Кәжә,сарык һәм башкалар”пьесасыннан өзек өйрәнү	1 сәг.			
16.	Илгиз Зәйниевнең “Кәжә,сарык һәм башкалар ”пьесасы өчен костюмнар һәм сәхнә бизәләше өчен декорация әзерләү	1 сәг.			
17.	Илгиз Зәйниевнең “Кәжә,сарык һәм башкалар ”пьесасы өчен костюмнар һәм сәхнә бизәләше өчен декорация әзерләү	1 сәг.			
18.	Илгиз Зәйниевнең “Кәжә,сарык һәм башкалар ”пьесасы өчен костюмнар һәм сәхнә бизәләше өчен декорация әзерләү	1 сәг.			
19.	“Кәжә,сарык һәм башкалар ”пьесасын мәктәп күләмендә сәхнәләштерү	1 сәг.			
20.	“Театр яктылыкка, нурга илтә” темасына конкурс уздыру	1 сәг.			
21.	“Шигъри сәхнә” исемле шигърьләрне сәнгатьле уку конкурсына әзерләнү	1 сәг.			
22.	“Шигъри сәхнә” исемле шигърьләрне сәнгатьле уку конкурсына әзерләнү	1 сәг.			
23.	Район китапханәсенә бару.	1сәг.			
24.	Районның үзешчән артисты белән очрашып әңгәмә кору	1 сәг.			
25.	“Син театр турында нәрсәләр беләсең?” темасына викторина уздыру	1 сәг.			
26.	Г. Гыйльмановның “Шүреләләр ни атлы” исемле балалар сәхнәләштергән видеоязма карау	1 сәг.			
27.	Такмак әйтешле уеннар.	1 сәг.			
28.	Житезлеккә уеннар өйрәнү.	1 сәг.			

29.	Сəнгатьле уку буенча эш.	1 сэг.			
30.	Сəхнə өчен куелган уеннарны өйрəнү	1 сэг.			
31.	Сəхнə өчен куелган уеннарны өйрəнү	1 сэг.			
32.	“Театраль вернисаж”га əзерлек	1 сэг.			
33.	“Театраль вернисаж”	1 сэг.			
34.	Казанга Г.Камал исемдəге татар дəүлэт Академия театрына экскурсия оештыру	бер көн			

Укучылар өчен əдəбият

1. “Мəктəп сəхнəсə” сериясеннэн китаплар.
2. Татар əдəбиятыннан хрестоматиялэр, 5-9 сыйныф, Казан, ”Хəтер” нəшрияты, 1999.
3. Əдəплелек дəреслэрə (хрестоматия). Фəнни редакторы профессор Р.А.Низамов. Казан: Мəгариф, 2000.
4. Могжизалы мəктəп сəхнəсə. Казан: Мəгариф, 2003.
5. ”Мəктəп китапханəсə” сериясə томлыклар
6. ”Энжə чəчтем” сериясеннэн фольклор жыентыклары.
7. Татар балалар əдəбиятыннан хрестоматия. Тəзүчə- авторлары Л.И. Минһажева, И.И. Мияссарова, Казан-“Хəтер” нəшрияты, 2004
8. Татар халык əкиятлэрə.
9. Табышмаклар.
10. Мəкальлэр.

